

TEKST van de eilandsverordening van de 23ste april 2003, van het KIESREGLEMENT EILANDSRAAD CURAÇAO zoals deze luidt na wijziging bij eilandsverordening van de 13 maart 2003 (P.B. 1973 no. 27; A.B. 2003, no. 18).

I Algemene bepalingen

Artikel 1¹

Voor de toepassing van deze eilandsverordening en de ter uitvoering daarvan gegeven voorschriften wordt verstaan onder:

- a. ingezetenen : zij, die werkelijke woonplaats hebben in het eilandgebied Curaçao;
- b. hoofdstembureau : het hoofdstembureau bedoeld in artikel 14;
- c. politieke groepering : een georganiseerde groep die als zodanig kandidaten stelt voor de verkiezing van de eilandsraad, alsmede een persoon die zich als individu kandidaat stelt voor de verkiezing van de eilandsraad.

Artikel 2¹

Voor de toepassing van deze eilandsverordening en de ter uitvoering daarvan gegeven voorschriften worden, behoudens bewijs van het tegendeel, geacht in het eilandgebied werkelijke woonplaats te hebben, zij die in het bevolkingsregister staan ingeschreven.

Artikel 3¹ (vervalt)

II Het kiesrecht

Artikel 4¹

De leden van de eilandsraad worden rechtstreeks gekozen door degenen, die op de dertigste dag vóór die der kandidaatstelling, bedoeld in artikel 15, ingezetenen zijn mits zij Nederlander zijn en de kiesgerechtigde leeftijd, genoemd in artikel 45 van de Staatsregeling van de Nederlandse Antillen op de dag van de stemming hebben bereikt.

Artikel 5¹

Van de uitoefening van het kiesrecht zijn uitgesloten:

- a. zij, die krachtens onherroepelijke rechterlijke uitspraak van het kiesrecht zijn ontzet;
- b. zij, die krachtens onherroepelijke rechterlijke uitspraak wegens een geestelijke stoornis onbekwaam zijn rechts-handelingen te verrichten.

1. Gewijzigd bij Eilv. van 11 maart 1999 (A.B. 1999, no. 19)

III Het kiezersregister

Artikel 6¹

Door de zorg van het bestuurscollege wordt een kiezersregister bijgehouden, vermeldende de in het bevolkingsregister opgenomen kiesgerechtigde personen.

Artikel 7¹

Het bestuurscollege maakt voor het kiezersregister gebruik van een langs elektronische weg toegankelijk bestand. In het bestand worden de gegevens van elke kiezer vermeld.

Artikel 8¹

1. Van elke kiezer worden in het kiezersregister vermeld de naam, de voornamen, de plaats en datum van geboorte alsmede het adres.
2. In het kiezersregister wordt tevens vermeld het nummer van het stembdistrict, waartoe de kiezer behoort. De kiezer, wiens adres niet bekend is, behoort tot een door het hoofd van het bevolkingsregister bepaald stembdistrict, dat aan de hand van omstandigheden als het meest doelmatige kan worden beschouwd.

Artikel 9¹

Het bestuurscollege draagt zorg dat van elke door de Minister van Justitie medegedeelde uitsluiting van het kiesrecht, als bedoeld in artikel 5, met vermelding van naam, voornamen, adres, datum en plaats van geboorte, zomede van de duur der uitsluiting zo spoedig mogelijk in het kiezersregister aantekening wordt gehouden. Overeenkomstige aantekening vindt plaats van elk herstel in de uitoefening van het kiesrecht en van elke verlening van het Nederlanderschap.

1. Gewijzigd bij Eilv. van 11 maart 1999 (A.B. 1999, no. 19)

Artikel 10

1. Het bestuurscollege is verplicht desverlangd aan een ieder kosteloos de inlichtingen uit het kiezersregister te verstrekken, waaruit deze kan opmaken, of hij zelf of een ander daarin al dan niet of niet behoorlijk is opgenomen.
2. Het kiezersregister is te allen tijde tegen betaling der kosten geheel of gedeeltelijk in afschrift verkrijgbaar.
3. Aan degene, die ingevolge het bepaalde in artikel 16 een kandidatenlijst heeft ingeleverd, worden de in het vorige lid bedoelde kosten voor ten hoogste twee afschriften van het gehele kiezersregister gerestitueerd nadat deze kandidatenlijst is geldig verklaard.

Artikel 11¹

1. Een ieder is te allen tijde bevoegd bij de rechter in eerste aanleg aanvulling of verbetering van het kiezersregister te verzoeken op grond dat hij of een ander in strijd met de bepalingen van deze eilandsverordening daarin al dan niet of niet behoorlijk is opgenomen. Voor het verzoek wordt gebruik gemaakt van een formulier, dat ten burele van het bevolkingsregister kosteloos verkrijgbaar is.
2. Ongeacht de bevoegdheid in het vorige lid vermeld, vindt in een jaar waarin een verkiezing wordt gehouden, het bepaalde in de tweede volzin van artikel 33, lid 2 toepassing ten aanzien van elk verzoek, ingediend uiterlijk op de vijfde dag na de in het eerste volzin van genoemd artikel lid bedoelde datum.

Artikel 12¹

1. Indien het verzoek om verbetering van het kiezersregister een ander dan de verzoeker betreft, doet de griffier van het gerecht in eerste aanleg aan die ander daarvan uiterlijk daags na ontvangst van het verzoekschrift bij aangetekende brief mededeling.
2. Het verzoek om verbetering van het kiezersregister wordt onverwijld ter griffie van het gerecht in eerste aanleg neergelegd en ligt aldaar gedurende drie dagen voor een ieder ter inzage.
3. Een ieder is tot uiterlijk drie dagen na afloop van de in het vorige lid bedoelde termijn tot tegenspraak van het verzoek bevoegd. De tegenspraak wordt schriftelijk bij de rechter ingediend.
4. De rechter kan nader bewijs of verhoor van partijen bevelen.
5. Uiterlijk achttien dagen na de indiening van het verzoekschrift doet de rechter uitspraak en beveelt, indien de uitspraak daartoe leidt, aanvulling of verbetering van het kiezersregister.
6. Bij eilandsbesluit, houdende algemene maatregelen, worden vastgesteld de vorm en de inrichting van het verzoekschrift aanvulling of verbetering van het kiezersregister bedoelt in artikel 11.

1. Gewijzigd bij Eilv. van 11 maart 1999 (A.B. 1999, no. 19)

Artikel 13

1. Van de rechterlijke uitspraken als in het vijfde lid van artikel 12 bedoeld, geeft de griffier binnen driemaal vierentwintig uur kennis aan het bestuurscollege.
2. Door de zorg van het bestuurscollege wordt het kiezersregister onverwijld overeenkomstig deze uitspraken gewijzigd.

IV Hoofdstembureau

Artikel 14¹

1. Er is een hoofdstembureau.
2. Het hoofdstembureau is samengesteld uit vijf leden van wie één voorzitter en één plaatsvervangend voorzitter is.
3. De voorzitter is de gezaghebber van het eilandgebied. De plaatsvervangende voorzitter, de drie andere leden alsmede de drie plaatsvervangende leden van het hoofdstembureau worden door het bestuurscollege benoemd en ontslagen.
4. De benoemingen bedoeld in het vorige lid geschieden telkens tenminste dertig dagen vóór de voor elke kandidaatstelling bepaalde dag. Op het tijdstip, waarop de nieuwe leden en plaatsvervangende leden worden benoemd, treden de zitting hebbende leden en plaatsvervangende af. Hij, die ter vervulling ener opengevallen plaats is benoemd, treedt af op het tijdstip, waarop degene, in wiens plaats hij is benoemd, moest aftreden.
5. Voor het houden van de zittingen van het hoofdstembureau wijst het bestuurscollege een lokaal aan.
6. De voorzitter bepaalt dag en uur der zittingen. Hij roept de leden op tot bijwoning onder vermelding van de te behandelen onderwerpen. Hij is belast met de leiding van de zittingen.²
7. a. Tot the houden van een zitting van het hoofdstembureau is de aanwezigheid van ten minste drie leden vereist;
b. De leden die verhinderd zijn een zitting bij te wonen, geven hiervan zo spoedig mogelijk kennis aan de voorzitter, die voor de oproeping van de plaatsvervangende leden zorgt;
c. Bij verhindering of ontstentenis van de voorzitter wordt deze vervangen door de plaatsvervangende voorzitter;
d. Is ook deze verhinderd, dan treedt het oudste lid naar benoeming als voorzitter op.²
8. Het hoofdstembureau neemt zijn beslissingen bij volstreekte meerderheid van stemmen. De stemming wordt nader geregeld bij eilandsbesluit, houdende algemene maatregelen.²

1. Gewijzigd bij Eilv. van 11 maart 1999 (A.B. 1999, no. 19)

2. Gewijzigd bij Eilv. van 13 maart 2003 (A.B. 2003, no. 18)

9. Het hoofdstembureau is belast met:
 - a. het onderzoek van de ingeleverde kandidatenlijsten;
 - b. de beslissing over de geldigheid der lijsten;
 - c. de nummering van de geldig verklaarde lijsten van kandidaten;
 - d. de toekenning van kleuropdruk;
 - e. de vaststelling van de uitslag der verkiezing.²

V. Kandidaatstelling

Artikel 15

De dag der kandidaatstelling voor de verkiezing van de leden van de eilandsraad wordt bij besluit van het bestuurscollege vastgesteld.

Artikel 16¹

1. Op de dag der kandidaatstelling kunnen bij de voorzitter van het hoofdstembureau of bij het door deze aan te wijzen lid van dat bureau, ter plaatse waar dat bureau is gevestigd, van des voormiddags negen uur tot des namiddags vier uur lijsten van kandidaten worden ingeleverd. Voor deze lijsten wordt gebruik gemaakt van formulieren die ten burele van het bevolkingsregister kosteloos verkrijgbaar zijn.
2. De inlevering der lijst geschiedt persoonlijk door één der personen, bevoegd tot deelneming aan de verkiezing in het eilandgebied alwaar de lijst wordt ingeleverd. De kandidaten kunnen daarbij tegenwoordig zijn.
3. De voorzitter van het hoofdstembureau of het ingevolge het eerste lid aangewezen lid van dit bureau stelt een bewijs van ontvangst ter hand aan degene, die de lijst inlevert.
4. Drie weken voor de dag der kandidaatstelling geschiedt van het bij het eerste lid bepaalde door of namens de voorzitter van het hoofdstembureau openbare kennisgeving.
5. De vorm en de inrichting van de lijst van kandidaten worden vastgesteld bij besluit van het bestuurscollege.

1. Gewijzigd bij Eilv. van 11 maart 1999 (A.B. 1999, no. 19)

2. Gewijzigd bij Eilv. van 13 maart 2003 (A.B. 2003, no. 18)

Artikel 17¹

1. Elke kandidatenlijst dient te worden ondersteund door een aantal kiezers, dat gelijk is aan tenminste één procent van de som der stemcijfers, welke bij de laatst gehouden verkiezing voor de leden van de eilandsraad door het hoofdstembureau is vastgesteld, naar boven afgerond tot een geheel getal.
2. De dagen van ondersteuning van de kandidatenlijst zijn de tweede zaterdag en de tweede zondag volgende op de dag der kandidaatstelling.
3. De in het eerste lid bedoelde kiezers kunnen slechts aan de ondersteuning deelnemen indien zij in het kiezersregister van het eilandgebied Curaçao zijn opgenomen.
4. Een zelfde kiezer mag niet meer dan één lijst ondersteunen.
5. De voorgaande leden zijn niet van toepassing op de kandidatenlijst van een politieke groepering, waaraan bij de laatstgehouden verkiezing van de leden van de staten of van de leden van de eilandsraad één of meer zetels werden toegekend, noch op de gemeenschappelijke kandidatenlijst van twee of meer politieke groeperingen, indien bij de laatstgehouden verkiezing van de leden van de staten of van de leden van de eilandsraad aan de kandidatenlijst van tenminste één van hen één of meer zetels werden toegekend.

Artikel 17a

Het bestuurscollege wijst bij eilandsbesluit, houdende algemene maatregelen de lokalen aan, waarin de kandidatenlijst kunnen worden ondersteund. Tenminste één lokaal is gevestigd ten burele van het hoofdstembureau.

Artikel 17b²

1. Er is voor elk ondersteuningslokaal tenminste één ondersteuningsbureau.
2. Elk ondersteuningsbureau bestaat uit drie leden, van wie een voorzitter is. De voorzitter is het eerste lid van het ondersteuningsbureau en van de twee leden wordt een benoemd als het tweede en een als het derde lid van het ondersteuningsbureau. Bovendien worden daarin tenminste één plaatsvervangend lid benoemd.
3. De voorzitter, leden en plaatsvervangend lid van de ondersteuningsbureaus worden door het bestuurscollege benoemd uit de kiesgerechtigde ingezetenen.

1. Gewijzigd bij Eilv. van 30 november 1994 (A.B. 1994, no. 46)
2. Gewijzigd bij Eilv. van 13 maart 2003 (A.B. 2003, no. 18)

Artikel 17c¹

1. De ondersteuning van de kandidatenlijsten vangt aan om 8 uur des voormiddags en duurt tot des namiddags 8 uur. Gerekend vanaf de zaterdag bedoeld in artikel 17, tweede lid des namiddags om 8 uur tot de zondag, bedoeld in artikel 17, tweede lid des voormiddags om 8 uur wordt de zitting van het ondersteuningsbureau geschorst. De artikelen 84 tot en met 86 zijn van overeenkomstige toepassing.
2. De in artikel 17, eerste lid bedoelde personen die een kandidatenlijst wensen te ondersteunen melden zich aan in het ondersteuningslokaal en overhandigen hun legitimatiebewijs als bedoeld in artikel 76 aan de voorzitter van het ondersteuningsbureau.
3. Het ondersteuningsbureau onderzoekt of de betreffende persoon zich mag legitimeren met het betreffende legitimatiebewijs.
4. Indien het resultaat van onderzoek positief is noemt de voorzitter duidelijk verstaanbaar de naam en voornamen van de ondersteuner.
5. Het tweede lid van het ondersteuningsbureau gaat na of de ondersteuner voorkomt in het kiezersregister en indien dit het geval is, houdt dit lid van het ondersteuningsbureau aantekening dat deze zich heeft aangemeld door in het afschrift van of het uittreksel uit het kiezersregister naast de naam van de ondersteuner zijn paraaf te stellen.
6. Indien de ondersteuner in het kiezersregister voorkomt, overhandigt de voorzitter de ondersteuner een ondersteuningsbiljet dat zodanig is dichtgevouwen dat de handtekening van de voorzitter van het hoofdstembureau zichtbaar is. De voorzitter houdt aantekening van het aantal uitgereikte ondersteuningsbiljetten, alsmede van het aantal ondersteuners dat weigert een ondersteuningsbiljet in ontvangst te nemen.
7. De ondersteuner begeeft zich onverwijld naar een niet in gebruik zijnd stemhokje en geeft zijn ondersteuning door met potlood rood maken van een wit stipje gesteld in het vak voor de kandidatenlijst zijner keuze.
8. Daarna vouwt de ondersteuner het ondersteuningsbiljet dicht op zodanige wijze dat de aanduiding der lijsten niet zichtbaar is. Hij begeeft zich daarmee onmiddellijk naar de stembus en steekt het ondersteuningsbiljet in de stembus.
9. Het derde lid van het ondersteuningsbureau houdt aantekening van het aantal in de stembus gestoken ondersteuningsbiljetten.
10. Indien in plaats van ondersteuningsbiljetten stemmachines worden gebezigd, blijven de bepalingen dezer eilandsverordening, welke betrekking hebben op het gebruik van ondersteuningsbiljetten voor de ondersteuningsbureaus buiten toepassing.

1 . Gewijzigd bij Eilv. van 13 maart 2003 (A.B. 2003, no. 18)

Artikel 17d

De vorm en inrichting van het ondersteuningsbiljet bedoeld in art. 17c. zesde lid worden vastgesteld bij besluit van het bestuurscollege.

Artikel 17e

1. Op de ondersteuning van de kandidatenlijsten zijn de artikelen 40,41,60,61,64,65,66,68,75,76,79,80,81,82,83,84,85,86,87,88,89,90 t/m 95, 97 en 98, voor zoveel nodig van overeenkomstige toepassing.
2. Op de ondersteuning van de kandidatenlijsten is artikel 63 voor zoveel nodig van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat in het eerste lid sub c na de woorden “eilandsbesluiten, houdende algemene maatregelen” en voor het woord “welke” worden ingevoegd de zinsede “besluiten van het bestuurscollege”.

Artikel 18'

1. De kandidaten worden met vermelding van hun naam, voorletter, desgewenst tussen haakjes één (1) roepnaam, datum van geboorte, alsmede woonplaats en adres op lijsten geplaatst in de volgorde waarin door de personen, namens wie de lijst wordt ingeleverd, aan hen de voorkeur word gegeven. De voorletters mogen geheel of ten dele door de voornamen worden vervangen.
2. Op een kandidatenlijst mogen ten hoogste acht kandidaten meer worden geplaatst dan het aantal te verkiezen leden.
3. De naam van éénzelfde kandidaat mag niet voorkomen op meer dan een van de lijsten, welke bij éénzelfde hoofdstembureau zijn ingeleverd.

Artikel 19'

1. Bij de lijst worden overgelegd:
 - A. de schriftelijke verklaring van iedere daarop voorkomende kandidaat, dat hij bewilligt in zijn kandidaatstelling op deze lijst. Voor deze verklaring wordt gebruik gemaakt van een formulier dat ten burele van het bevolkingsregister kosteloos verkrijgbaar is. De vorm en de inrichting van deze verklaring worden vastgesteld bij eilandsbesluit, houdende algemene maatregelen. Indien de kandidaat zich buiten het eilandgebied bevindt, alwaar de lijst wordt ingeleverd, is de verklaring niet aan enig formulier gebonden en kan zij ook telegrafisch geschieden;

- B. een verklaring van of namens de voorzitter van het hoofdstembureau, dat de kandidaat kiesgerechtigde is ingevolge artikel 33, tweede lid. Overlegging als hier bedoeld wordt niet vereist ten aanzien van de kandidaat, die van de uitoefening van het kiesrecht is uitgesloten op grond van het bepaalde in artikel 5 onder a;
 - C. de schriftelijke verklaring bedoelt bij artikel 20, tweede lid;
 - D. een zwart-wit foto van vier bij zes cm., gevende een duidelijk en goedgelijkend beeld van de hoogst geplaatste kandidaat;
 - E. een schriftelijke opgave van de nadere aanduiding van de naam der politieke groepering. Als nadere aanduiding kan slechts dienen een afkorting van de naam der politieke groepering. Indien een opgave is gedaan door een rechtspersoonlijkheid bezittende politieke groepering, wier statuten geen bepalingen inhouden omtrent de afkorting van haar naam, kan slechts de in die statuten vermelde afkorting als nadere aanduiding dienen. Indien een opgave is gedaan door hetzij een rechtspersoonlijkheid bezittende politieke groepering, wier statuten geen bepalingen inhouden omtrent de afkorting van haar naam, hetzij een niet rechtspersoonlijkheid bezittende politieke groepering kan de opgegeven afkorting als nadere aanduiding dienen tenzij:
 - a. de aanduiding naar het oordeel van het hoofdstembureau in strijd is met de openbare orde of goede zeden;
 - b. de aanduiding geheel of in hoofdzaak overeenstemt met de aanduiding van een andere politieke groepering en daardoor naar het oordeel van het hoofdstembureau verwarring te duchten is. Indien in twee of meer opgaven eenzelfde aanduiding is opgegeven, beslist het lot.²
2. Een overeenkomstig het eerste lid onder A. overgelegde verklaring van bewilliging kan niet worden ingetrokken.

Artikel 20²

1. Voor elke in te leveren lijst moet ten bate van het eilandgebied Curaçao een retributie van f.2000,- worden gestort ten kantore van door het bestuurscollege aan te wijzen instantie.
2. Door de krachtens het eerste lid aangewezen instantie wordt van de storting van het in het eerste lid genoemd bedrag een schriftelijke verklaring afgegeven. Deze verklaring moet bij de indiening van de lijst worden ingeleverd.
3. De vorm en inrichting van de in het tweede lid bedoelde verklaring wordt bij besluit van het bestuurscollege vastgesteld.

² Gewijzigd bij Eilv. van 13 maart 2003 (A.B. 2003, no. 18)

4. De voorgaande leden zijn niet van toepassing op de kandidatenlijst van een politieke groepering, waaraan bij de laatstgehouden verkiezing van de leden van de staten of van de leden van de eilandsraad één of meer zetels werden toegekend, noch op de gemeenschappelijke kandidatenlijst van twee of meer politieke groeperingen, indien bij de laatstgehouden verkiezing van de leden van de staten of van de leden van de eilandsraad aan de kandidatenlijst van tenminste één daarvan een of meer zetels werden toegekend.

Artikel 21¹(vervalt)

Artikel 22¹

1. Op de dag volgende op de dagen van ondersteuning van de kandidatenlijsten houdt het hoofdstembureau een zitting tot het onderzoeken van de kandidatenlijsten.
2. Indien bij het onderzoek blijkt van een der navolgende verzuimen, geeft het hoofdstembureau uiterlijk op de daarop volgende dag tegen gedagtekend ontvangstbewijs kennis aan hem, die de lijst heeft ingeleverd:
 - a. dat de lijst niet is ondersteund door het vereiste aantal bevoegde kiezers;
 - b. dat een kandidaat niet is vermeld met zijn naam, voornamen of voorletters, datum van geboorte, woonplaats en adres;
 - c. dat ten aanzien van een kandidaat ontbreekt de verklaring dat hij bewilligt in zijn kandidaatstelling op de lijst;
 - d. dat de verklaring bedoeld in artikel 19, eerste lid onder B., ontbreekt;
 - e. dat de overgelegde foto, naar het oordeel van het hoofdstembureau, niet voldoet aan de in artikel 19 onder D. gestelde eisen. Degene, die de foto heeft overhandigd, wordt, met inachtneming van het bepaalde in het derde en vierde lid van dit artikel, door het hoofdstembureau in de gelegenheid gesteld een nieuwe foto bij de voorzitter van het hoofdstembureau in te dienen. Voldoet, naar het oordeel van het hoofdstembureau, ook deze nieuwe foto niet aan de gestelde eisen, dan beslist het hoofdstembureau in zijn in artikel 30, eerste lid bedoelde zitting, dat de betrokken lijst op het stembiljet bedoeld bij artikel 67, zonder foto wordt afgedrukt;
 - f. dat de verklaring bedoeld in artikel 20, tweede lid, ontbreekt.
3. Binnen drie dagen na de dag waarop de kennisgeving is uitgereikt, kan hij, die de lijst heeft ingeleverd, het verzuim, in de kennisgeving aangeduid, herstellen ten burele van het hoofdstembureau.
4. Bij verhindering of ontstentenis van hem, die de lijst heeft ingeleverd, treedt in diens plaats een der kandidaten op de lijst in de volgorde, waarin zij op de lijst voorkomen.

1. Gewijzigd bij Eilv. van 11 maart 1999 (A.B. 1999, no. 19)

Artikel 23¹

Onmiddellijk nadat de lijsten door het hoofdstembureau zijn onderzocht, doet de voorzitter of het ingevolge het eerste lid van artikel 16 aangewezen lid van dat bureau deze ten burele van het bevolkingsregister voor eenieder ter inzage nederleggen.

Artikel 24

1. Uiterlijk op de dag na het verstrijken van de termijn bedoeld in het derde lid van artikel 22, beslist het hoofdstembureau in een voor kiezers toegankelijke zitting over de geldigheid der lijsten en over het handhaven van de daarop voorkomende kandidaten.
2. Dag en uur van de zitting worden door of namens de voorzitter ter openbare kennis gebracht.

Artikel 25¹

Ongeldig is de lijst:

- a. die op de dag der kandidaatstelling niet tussen des voormiddags negen uur en des namiddags vier uur bij de voorzitter van het hoofdstembureau of het ingevolge het eerste van artikel 16 aangewezen lid van dat bureau is ingeleverd;
- b. die niet door het vereiste aantal bevoegde kiezers is ondersteund;
- c. die niet voldoet aan de voorschriften betreffende de vorm en de inrichting, geregeld bij eilandsbesluit, houdende algemene maatregelen²;
- d. die niet persoonlijk is ingeleverd door één der personen bedoeld in artikel 16, tweede lid;
- e. waarop, door toepassing van artikel 26, alle kandidaten zijn geschrapd;
- f. waarvan het verzuim, bedoeld in artikel 22, tweede lid, onderdeel h, niet tijdig is hersteld.

1. Gewijzigd bij Eilv. van 11 maart 1999 (A.B. 1999, no. 19)

2. Gewijzigd bij Eilv. van 13 maart 2003 (A.B.2003, no. 18)

Artikel 26¹

1. Het hoofdstembureau schrapt van de lijst de naam van de kandidaat die niet voldoet aan de vereisten van verkiesbaarheid, vermeld in artikel 7, eerste lid van de Eilandenregeling Nederlands Antillen ofwel ingevolge artikel 7, tweede lid van de Eilandenregeling Nederlandse Antillen van verkiesbaarheid is uitgesloten.
2. Het hoofdstembureau schrapt voorts in de volgorde in dit artikel aangewezen, van de lijst de naam van de kandidaat:
 - a. die niet is vermeld met zijn naam, voornamen of voorletters, datum van geboorte, woonplaats en adres; indien de kandidaat dat wenst kan hij na zijn voornamen of voorletters tussen haakjes één (1) roepnaam vermelden;
 - b. van wie niet is overgelegd de verklaring dat hij bewilligt in zijn kandidaatstelling op de lijst;
 - c. van wie niet is overgelegd een verklaring als bedoeld bij artikel 19, eerste lid, sub B.;
 - d. die voorkomt op meer dan één lijst ingeleverd bij éénzelfde hoofdstembureau;
 - e. van wie een uittreksel uit het register van overlijden dan wel een afschrift van de akte van overlijden is overgelegd;
 - f. die op de lijst voorkomt na het ten hoogste toegelaten aantal.

Artikel 27

1. Binnen twee dagen na de dag, waarop door het hoofdstembureau over de geldigheid der lijsten en over de handhaving der daarop voorkomende kandidaten is beslist, kan iedere kiezer van die beslissing in beroep komen bij de rechter in eerste aanleg, binnen wiens ressort de kandidatenlijst is ingeleverd.
2. Indien beroep is ingesteld tegen een beslissing, waarbij het hoofdstembureau een lijst ongeldig heeft verklaard of een kandidaat heeft geschrapt op grond van een der verzuimen vermeld in het tweede lid van artikel 22 zonder dat het hoofdstembureau tevoren overeenkomstig het in dat artikel bepaalde kennis heeft gegeven van het bestaan van het verzuim aan hem die de lijst heeft ingeleverd, kan deze het verzuim alsnog ter griffie van het gerecht in eerste aanleg herstellen.

1. Gewijzigd bij Eilv. van 11 maart 1999 (A.B. 1999, no. 19)

Artikel 28

1. De rechter behandelt het beroep in een openbare zitting, te houden binnen veertien dagen na de dag waarop het is ingekomen.
2. Dag en uur der zitting worden onverwijld door de griffier medegedeeld aan hem die het beroep heeft ingesteld, aan hem die de lijst heeft ingeleverd en aan het hoofdstembureau. Bij de behandeling kan hij die het beroep heeft ingesteld dit beroep toelichten; de voorzitter of één der andere leden van het hoofdstembureau kan de beslissing van dit bureau toelichten.

Artikel 29

1. De rechter beslist op het beroep uiterlijk op de derde dag na de in artikel 28 bedoelde zitting.
2. De griffier deelt de beslissing onverwijld mede aan hem die het beroep heeft ingesteld, aan hem die de lijst heeft ingeleverd en aan het hoofdstembureau.

Artikel 30

1. Tenzij het geval bedoeld in artikel 106 zich voordoet, nummert het hoofdstembureau, zodra de termijn voor beroep als bedoeld in artikel 27 is verstreken, of ingeval van beroep, zodra de beslissing van de rechter aan het hoofdstembureau is medegedeeld, in een voor de kiezers toegankelijke zitting de lijsten in de volgorde door het lot aangewezen.
2. Bij deze zitting kan degene, die een lijst heeft ingeleverd of één van de kandidaten bedoeld in artikel 22, vierde lid voor de kleuropdruk zoals bedoeld bij artikel 67 onder A. bij de voorzitter van het hoofdstembureau te diens burele schriftelijk opgave doen aan welke kleur hij voor die lijst de voorkeur geeft. Door of namens de voorzitter van het hoofdstembureau wordt een bewijs van ontvangst ter hand gesteld aan degene, die de opgave heeft ingediend. Als kleur kan slechts worden opgegeven een der kleuren bepaald bij besluit van het bestuurscollege voor elke verkiezing. Van deze beschikking wordt door de voorzitter van het hoofdstembureau zo spoedig mogelijk een exemplaar gezonden aan hen, die de lijsten van kandidaten hebben ingeleverd. Aan de lijst(en), waarvoor een opgave van voorkeur voor een kleur werd ingediend, wordt deze kleur toegekend.

- Indien in twee of meer opgaven een zelfde kleur wordt genoemd, wordt de kleur toegekend aan de lijst, aan welke bij de laatstgehouden verkiezing deze kleur werd toegekend, of, zo dit niet het geval is geweest, beslist hierover het lot. Aan de andere betrokken lijst(en) alsmede aan de lijst(en) ten aanzien waarvan geen opgave van voorkeur voor een kleur is ingediend, wordt bij loting een kleur toegewezen. De vorenbedoelde lotingen geschieden in de zitting van het hoofdstembureau bedoeld in het eerste lid van dit artikel.
3. Een en ander wordt vooraf ter openbare kennis gebracht.

Artikel 31'

1. Tenzij het geval bedoeld in artikel 106 zich voordoet, maakt het hoofdstembureau de lijsten onverwijld openbaar.
2. De openbaarmaking geschiedt door neerlegging der kandidatenlijsten ter inzage voor een ieder ten burele van het bevolkingsregister. Van de neerlegging geschiedt tegelijk openbare kennisgeving.

Artikel 32

Van de in artikelen 22, 24 en 30 bedoelde zittingen wordt proces-verbaal opgemaakt.

VI. De stemming

Artikel 33'

1. Indien voor de verkiezing een stemming nodig is, geschiedt deze uitsluitend over de geldig verklaarde lijsten en de daarop voorkomende kandidaten.
2. Aan de stemming wordt alleen deelgenomen door hen, die op de dertigste dag voor die der kandidaatsstelling, bedoeld in artikel 15, in het kiezersregister voorkomen. De rechterlijke uitspraken, gedaan tussen voornoemde datum en de dag vóór die der kandidaatsstelling, worden daarbij overeenkomstig het bepaalde in het tweede lid van artikel 13 in acht genomen.
3. De kiezer stemt in het stemlokaal van het voor hem aangewezen stemdistrict.

1. Gewijzigd bij Eilv. van 11 maart 1999 (A.B. 1999, no. 19)

Artikel 34¹

De dag der stemming wordt door het bestuurscollege zodanig bepaald, dat tussen de dag der kandidaatstelling en die der stemming ten minste achtenveertig dagen gelegen zijn.

Artikel 35¹

1. Bij eilandsbesluit, houdende algemene maatregelen, wordt het eilandgebied verdeeld in stemdistricten.
2. Een stemdistrict bevat in de regel niet meer dan vijftienhonderd kiezers.

Artikel 36²

1. Er is voor elk stemdistrict een stembureau.
2. Elk stembureau bestaat uit drie leden, van wie één voorzitter is. De voorzitter is het eerste lid van het stembureau en van de twee leden wordt één benoemd als het tweede en één als het derde lid van het stembureau. Bovendien worden daarin tenminste één plaatsvervangend lid benoemd.

Artikel 37¹

1. De voorzitter, leden en plaatsvervangend lid van de stembureaus worden door het bestuurscollege benoemd uit de kiesgerechtigde ingezetenen.
2. De benoeming bedoeld in het vorige lid geschiedt tijdig vóór de voor elke stemming bepaalde dag. Op het tijdstip waarop de nieuwe voorzitter, leden en het plaatsvervangend lid benoemd worden, treden de zitting hebbende voorzitter, leden en plaatsvervangende leden af. ²

1. Gewijzigd bij Eilv. van 11 maart 1999 (A.B. 1999, no. 19)

2. Gewijzigd bij Eilv. van 13 maart 2003 (A.B. 2003, no. 18)

Artikel 38¹

1. Tenminste acht dagen voor de dag der stemming ontvangt elke kiezer, die bevoegd is aan de stemming deel te nemen van de betrokken gezaghebber een kaart, bevattende een oproeping voor de stemming. Op deze kaart worden vermeld:
 - a. de naam van het vertegenwoordigend lichaam, waarvoor de stemming plaats vindt;
 - b. de naam, voornamen, geboortedatum, geboorteplaats, alsmede het adres van de kiezer;
 - c. het nummer, waaronder de kiezer in het bij de stemming te bezigen afschrift van of uittreksel uit het kiezersregister voorkomt;
 - d. het nummer van het stembedistrict waartoe de kiezer behoort;
 - e. het adres van het stemlokaal voor dat stembedistrict;
 - f. de dag en de uren waarop de stemming plaats vindt;
 - g. een mededeling dat een legitimatiebewijs benodigd is.
2. De vorm en de inrichting van de oproepingskaart worden vastgesteld bij eilandsbesluit, houdende algemene maatregelen.
3. De lijsten van de kandidaten worden ter kennis van de kiezers gebracht door deze lijsten hetzij te vermelden op de oproepingskaart, hetzij al dan niet tegelijk met de oproepingskaart in afdruk tenminste acht dagen vóór de dag der stemming aan het adres der kiezers te bezorgen, hetzij op de dag der stemming in het stemlokaal, bij de ingang daarvan, duidelijk leesbaar in afdruk op te hangen. Op deze lijsten worden uitsluitend de naam, voornamen of voorletters, desgewenst tussen haakjes één (1) roepnaam en de woonplaats van de kandidaten, de nummers die de kandidaten op de lijsten innemen, alsmede de nummers van de lijsten vermeld.
4. Aan de tot deelneming aan de stemming bevoegde kiezer, aan wie een oproepingskaart is toegezonden, doch wiens oproepingskaart in het ongerede is geraakt of niet werd ontvangen, wordt op zijn aanvraag door of namens de gezaghebber een nieuwe oproepingskaart uitgereikt, mits hij voldoende van zijn identiteit doet blijken. Tot zodanige uitreiking is ook bevoegd het stembureau van het stembedistrict, waartoe de betrokken kiezer behoort.
5. Tenminste drie dagen voor de dag der stemming wordt door de gezaghebber ter openbare kennis gebracht:
 - a. de dag en de uren, waarop de stemming plaats vindt;
 - b. de inhoud van artikel 134 van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen.

1. Gewijzigd bij Eilv. van 11 maart 1999 (A.B. 1999, no. 19)

Artikel 39

De stemming vangt aan des voormiddags acht uur en duurt tot des namiddags 7 uur.

Artikel 40

1. Iedere werkgever is verplicht te zorgen dat zijn werknemer, die bevoegd is aan de stemming deel te nemen, op de dag der stemming gedurende de in het vorige artikel voor de stemming bepaalde tijd, tenminste vier achtereenvolgende werkuren vrijaf heeft, tenzij de werknemer gedurende de uren waarop de stemming kan worden verricht uit anderen hoofde vier achtereenvolgende uren vrij is.
2. De werkgever is verplicht te zorgen, dat de tijd gedurende welke de werknemer de gelegenheid krijgt om aan de stemming deel te nemen, uiterlijk één week vóór de dag der stemming te zijner kennis wordt gebracht.

Artikel 41

Het bestuur, alsmede degene die belast is met de feitelijke leiding van een inrichting voor geneeskundige behandeling, verpleging en/of verzorging stelt een in die inrichting opgenomen persoon, die bevoegd is aan de stemming deel te nemen, daartoe in de gelegenheid, voor zover op medische gronden geen bezwaar bestaat dat betrokkene in persoon aan de stemming deelneemt.

Artikelen 42 t/m 58 (vervallen).

Artikel 59²

1. De bij de opening der zitting van het stembureau fungerende voorzitter, leden en plaatsvervangend lid, alsmede de alsdan aanwezige kiesgerechtigde personen, die het stembureau ten dienste staan, nemen bij dit stembureau aan de stemming deel.
2. Indien zij volgens het kiezersregister tot een ander stemdistrict behoren, wordt van het uitbrengen van hun stem melding gemaakt in het proces-verbaal.

2. Gewijzigd bij Eilv. van 13 maart 2003 (A.B. 2003, no. 18)

Artikel 60

1. Gedurende de zitting zijn steeds de voorzitter en twee leden van het stembureau aanwezig.
2. Bij ontstentenis van de voorzitter treden die leden, naar volgorde van benoeming, als zodanig op.
3. Bij ontstentenis van een lid treedt een door de voorzitter aan te wijzen plaatsvervangend lid op.
4. Zolang geen plaatsvervangend lid beschikbaar is, wordt door de voorzitter één der in het stemlokaal aanwezige kiezers als zodanig aangewezen.
5. Van alle verwisselingen in de samenstelling van het stembureau wordt in het proces-verbaal aantekening gehouden met opgave van reden daarvan en van de tijd der vervanging.

Artikel 61

Indien bij het nemen van een beslissing door het stembureau de stemmen staken, beslist de stem van de voorzitter.

Artikel 62

1. Het bestuurscollege wijst voor elk stemdistrict een geschikt lokaal aan.
2. De gezaghebber zorgt voor de inrichting van het stemlokaal.

Artikel 63¹

1. Op de tafel van het stembureau liggen:
 - a. een afschrift van of uittreksel uit het kiezersregister, bevattende een genummerde opgave van de kiezers, die in het stemdistrict bevoegd zijn aan de stemming deel te nemen;
 - b. een exemplaar van deze eilandsverordening;
 - c. de eilandbesluiten, houdende algemene maatregelen, welke op de verkiezing betrekking hebben.
2. De vorm en de inrichting van het afschrift en uittreksel, in het vorige lid onder a bedoeld, worden vastgesteld bij eilandsbesluit, houdende algemene maatregelen.

1. Gewijzigd bij Eilv. van 11 maart 1999 (A.B. 1999, no. 19)

Artikel 64

De tafel is zodanig geplaatst, dat de kiezers de verrichtingen van het stembureau kunnen gadeslaan.

Artikel 65'

1. Vóór of bij de tafel, binnen het bereik van het lid van het stembureau dat belast is met de in artikel 78, derde lid bedoelde taak, staat een of meer stembussen, elk voorzien van twee verschillende sloten.
2. De stembus moet voorts aan de volgende vereisten voldoen:
 - a. de bus en het deksel, welke grijs gekleurd zijn, worden vervaardigd van metaal;
 - b. de bus is rond en wordt gedekt met een deksel, hetwelk in het midden voorzien is van een sleuf, lang 25 cm. en breed 1 1/2 cm.;
 - c. het deksel wordt vastgehecht aan de bus met een van binnen geklonken scharnier en bevat een lip, passende op een eensgelijks in de bus geklonken oog, waardoor een hangslot kan worden gehangen;
 - d. de sleuf wordt gedekt met een op het deksel vastgehecht plaatje, waaraan twee naar binnen uitspringende veren zijn bevestigd, welk plaatje, van buiten toegedrukt, niet dan door middel van drukking aan de binnenzijde van het deksel kan worden geopend;
 - e. aan elk van beide lange zijden van de sleuf bedekkende plaatje worden twee platte oogjes van genoegzame breedte voor het doorhalen van een stuk band bevestigd. Met elk dezer oogjes correspondeert een soortgelijk oogje, op de bus aangebracht naast het plaatje aan dezelfde zijde;
 - f. boven op het deksel, achter het plaatje wordt met een scharnier in het deksel een beugeltje aangebracht, geschikt om over het plaatje, wanneer dit is geopend, gelegd en in een oogje door middel van een pennetje bevestigd te worden, ten einde het toeslaan van het plaatje te beletten;
 - g. de bus wordt voorzien van twee handvatten.
3. De hoogte van de stembus bedraagt 100 cm. en de doorsnede 50 cm.

4. De stembus wordt gesloten door de sleuf met het plaatje te bedekken en op dit laatste een zodanige druk uit te oefenen, dat de aan het plaatje bevestigde twee veren binnen de bus uitspringen.

Artikel 66¹

1. Buiten de voor het publiek bestemde ruimte, zijn in het stemlokaal één of meer geheel van elkander afgescheiden stemhokjes dan wel een of meer stemmachines geplaatst, waarvan de toegang zichtbaar is voor het stembureau en voor het publiek, en waarin of waarmede de kiezers hun stem in het geheim kunnen uitbrengen. De plaatsing en de inrichting van de stemmachine worden geregeld bij eilandsbesluit, houdende algemene maatregelen.
2. In elk stemlokaal bevindt zich op elk aantal van ten volle 300 kiezers, dat het stemdistrict telt, ten minste één stemhokje.
3. Het stemhokje bestaat uit twee zijwanden, elk van tenminste 1 meter breed en 2 meter hoog. Wordt het hokje met de achterzijde niet tegen een ondoorzichtig deel van een wand van het lokaal geplaatst, dan dient de achterwand te zijn afgedekt. Aan de bovenkant van de voorzijde worden gordijnen aangebracht van ondoorzichtige zwarte stof, waarvan de verzwaarde onderkant afhangt tot beneden de hoogte van de lessenaar, in het volgende lid genoemd.
4. In elk stemhokje bevindt zich een lessenaar ter hoogte van tenminste 1.20 meter.
5. Op elke lessenaar bevinden zich tenminste twee vastliggende rode potloden.
6. Boven elke lessenaar hangt aan de wand een gedrukte staat van inlichtingen. Het model van deze staat wordt vastgelegd bij eilandsbesluit, houdende algemene maatregelen.

Artikel 67¹

1. Op het bij de verkiezing te bezigen stembiljet, vervaardigd in rechthoekige vorm op wit papier, zijn gedrukt aan de ene zijde de lijsten van kandidaten over wie de stemming moet geschieden, met vermelding van het aan elke lijst toegekende nummer en gerangschikt in de volgorde der nummers; aan de andere zijde de handtekening van de voorzitter van het hoofdstembureau.

1. Gewijzigd bij Eilv. van 11 maart 1999 (A.B. 1999, no. 19)

2. De op het stembiljet voorkomende lijst of lijsten van kandidaten kunnen worden voorzien van:
 - A. een kleuropdruk, zó dat elke lijst op duidelijke wijze wordt onderscheiden van de andere lijst(en), zonder dat nochtans afbreuk wordt gedaan aan de leesbaarheid van de nummers, die de kandidaten op de lijst innemen, en van de namen van de kandidaten; de kleuropdruk wordt niet aangebracht in de stemvakken vóór de namen der kandidaten;
 - B. een zwart-wit foto, gevende een duidelijk en goedgelijkend beeld van de op ieder der lijsten hoogst geplaatste kandidaat. De grootte van de foto is drie bij vier cm.;
 - C. een nadere aanduiding van de naam der politieke groepering met in achtneming van het bepaalde in artikel 19, eerste lid onder E.
3. De vorm en de inrichting van het stembiljet worden vastgesteld bij eilandsbesluit, houdende algemene maatregelen.

Artikel 68¹

1. De gezaghebber stelt het nodige aantal stembiljetten vast, er daarbij rekening mede houdende, dat op elk stembureau aanwezig moeten zijn stembiljetten tot een met ten minste twee ten honderd van het getal der kiezers, die bevoegd zijn in het stemdistrict hun stem uit te brengen, vermeerderd aantal.
2. De gezaghebber draagt zorg dat vóór de aanvang der stemming op elk stembureau de benodigde stembiljetten aanwezig zijn.
3. De stembiljetten worden aan het stembureau toegezonden in een of meer verzegelde pakken, op elk daarvan het nummer van het stemdistrict en het aantal der zich daarin bevindende stembiljetten is vermeld.

Artikel 69²

In stemdistricten worden in plaats van stembiljetten stemmachines gebezigd. De bepalingen dezer eilandsverordening, welke betrekking hebben op het gebruik van stembiljetten blijven dan voor deze stemdistricten buiten toepassing.

1 . Gewijzigd bij Eilv. van 11 maart 1999 (A.B. 1999, no. 19)
2. Gewijzigd bij Eilv. van 13 maart 2003 (A.B. 2003, no. 18)

Artikel 70¹

1. Een stemmachine mag slechts worden gebezigd, indien zij zonder enige afwijking behoort tot een door het bestuurscollege goedgekeurd merk en type. De goedkeuring wordt slechts verleend, indien ten minste aan de navolgende voorwaarden is voldaan:
 - a. de machine moet zodanig zijn ingericht, dat het geheime karakter van de stemming is gewaarborgd;
 - b. de machine dient van degelijke makelij te zijn en moet door de kiezer op eenvoudige wijze en zonder gevaar voor storingen of onvolkomen werking kunnen worden bediend;
 - c. de lijsten van kandidaten, het aan elke lijst toegekende nummer en, in voorkomend geval de kleuropdruk, de naam of de aanduiding van de politieke groepering moeten op het bedieningspaneel der machine op duidelijke wijze kunnen worden vermeld;
 - d. de machine dient zodanig te zijn ingericht, dat de kiezer zijn stem slechts eenmaal zal kunnen uitbrengen.
2. Van de in het eerste lid bedoelde goedkeuring, wordt mededeling gedaan door opneming in het Afkondigingsblad Curaçao.

Artikel 71

1. Op het bedieningspaneel van de bij de verkiezing te bezigen stemmachines zijn vermeld de lijsten van kandidaten, over wie de stemming moet geschieden, zoals deze ter kennis van de kiezers worden gebracht.
2. De verdere inrichting van het bedieningspaneel wordt geregeld bij eilandsbesluit, houdende algemene maatregelen.

Artikel 72²

1. De gezaghebber draagt zorg, dat de stemmachines tijdig voor de verkiezing worden ingericht en vóór de aanvang van de stemming worden opgesteld in de aangewezen stemlokalen.
2. In het stemlokaal kan een apparaat aanwezig zijn, waarmee de kiezer kan worden geïnstrueerd in het gebruik van de stemmachine.

1. Gewijzigd bij Eilv. van 11 maart 1999 (A.B. 1999, no. 19)
2. Gewijzigd bij Eilv. van 13 maart 2003 (A.B. 2003, no. 18)

Artikel 73²

Voor de aanvang van de stemming gaat het stembureau na, of de stemmachine in de nultoestand staat en voor het gebruik gereed is.

Artikel 74²

Al hetgeen overigens het gebruik van stemmachines betreft, kan bij eilandsbesluit, houdende algemene maatregelen worden geregeld.

Artikel 75

1. Vóór acht uur des morgens, alvorens iemand tot deelneming aan de stemming wordt toegelaten, opent het stembureau tijdig de pakken met stembiljetten en stelt het aantal biljetten vast.
2. Vóór de aanvang der stemming sluit het stembureau de stembus, na zich overtuigd te hebben dat zij ledig is. Tijdens de stemming berust één der sleutels bij de voorzitter en de andere bij het oudste lid in jaren.

Artikel 76

Tot de stemming wordt slechts toegelaten hij die bevoegd is hier aan deel te nemen als kiezer voor zover hij in het bezit is van de voorgeschreven oproepingskaart en zich kan legitimeren door middel van:

- a. een geldige identiteitskaart;
- b. een geldig paspoort;
- c. een geldig rijbewijs;
- d. enig ander bij eilandsbesluit, houdende algemene maatregelen aan te wijzen geldig identiteitsbewijs.

2. Gewijzigd bij Eilv. van 13 maart 2003 (A.B. 2003, no. 18)

Artikel 77

1. De kiezer overhandigt aan de voorzitter van het stembureau de oproepingskaart.
2. De voorzitter noemt duidelijk verstaanbaar het nummer waaronder de kiezer volgens de oproepingskaart in het afschrift van of uittreksel uit het kiezersregister voorkomt.
3. Het tweede lid van het stembureau noemt de naam, die in het afschrift van of uittreksel uit het kiezersregister bij het door de voorzitter genoemde nummer is vermeld. De voorzitter controleert de naam aan de hand van de oproepingskaart.
4. Het tweede lid van het stembureau houdt, door in het afschrift van of uittreksel uit het kiezersregister naast de naam van de kiezer zijn paraaf te stellen, aantekening dat deze zich heeft aangemeld.
5. Vervolgens overhandigt de voorzitter aan de kiezer een stembiljet, dat zodanig is dichtgevouwen, dat de handtekening van de voorzitter van het hoofdstembureau zichtbaar is.
6. De voorzitter houdt aantekening van het aantal uitgereikte stembiljetten, alsmede van het aantal kiezers, dat weigert een stembiljet in ontvangst te nemen.
7. Indien een stemmachine wordt gebezigd, wordt de kiezer door de voorzitter toegelaten tot het gebruik van de machine voor het uitbrengen van zijn stem. De machine wordt daartoe door het derde lid van het stembureau op aanwijzing van de voorzitter door middel van een knop of hefboom in gereedheid gebracht.
8. De voorzitter houdt aantekening van het aantal kiezers dat weigert de stemmachine te gebruiken.

Artikel 78

1. De kiezer begeeft zich na ontvangst van het stembiljet onverwijld naar een niet in gebruik zijnde stemhokje en stemt door met potlood rood te maken één wit stipje, gesteld in het stemvak vóór de naam van de kandidaat zijner keuze.
2. Daarna vouwt hij het stembiljet dicht op zodanige wijze dat de namen der kandidaten niet zichtbaar zijn en begeeft zich daarmee onmiddellijk naar de stembus.
3. Het derde lid van het stembureau overtuigt zich, zonder het stembiljet in handen te nemen, dat dit de handtekening van de voorzitter van het hoofdstembureau draagt en doet de kiezer het stembiljet in de stembus steken. Hij houdt aantekening van het aantal in de stembus gestoken stembiljetten.

Artikel 79

1. Indien de kiezer zich bij het invullen van zijn stembiljet vergist, geeft hij dit aan de voorzitter terug. Deze verstrekt hem op zijn verzoek éénmaal een nieuw biljet.
2. De teruggegeven stembiljetten worden door de voorzitter onmiddellijk onbruikbaar gemaakt door het stemmen van het woord “onbruikbaar” op de beide zijden van het stembiljet.

Artikel 80

Wanneer bij het stembureau blijkt dat een kiezer uit hoofde van zijn lichamelijke gesteldheid hulp behoeft, kan deze zich doen bijstaan.

Artikel 81

1. De kiezer die na waarschuwing de wettelijke voorschriften omtrent de stemming niet opvolgt, wordt niet tot de stembus toegelaten en is verplicht het stembiljet, zo hem dit reeds overhandigd is, terug te geven.
2. De tot de stembus toegelaten kiezer die weigert het stembiljet in de bus te steken, is verplicht dit terug te geven.
3. Het tweede lid van artikel 79 is van toepassing.
4. Weigert een kiezer het stembiljet terug te geven, dan houdt de voorzitter daarvan aantekening met vermelding van de naam en het nummer, zoals deze op de oproepingskaart voorkomen.
5. Indien een stemmachine wordt gebezigd, wordt de kiezer, die na waarschuwing de wettelijke voorschriften niet opvolgt, van het gebruik dan wel van het verder gebruik van de machine uitgesloten.
6. Indien een kiezer de machine instelt op een bepaalde kandidaat, doch zich verwijderd zonder zijn stem te hebben vastgelegd, wordt de machine door het derde lid van het stembureau in de beginstand teruggebracht, zonder dat hij daarbij de handelingen verricht, welke voor het vastleggen van een stem vereist zijn.

Artikel 82

1. Gedurende de tijd, dat het stembureau zitting houdt, zijn de kiezers bevoegd in de voor het publiek bestemde ruimte van het stemlokaal te vertoeven, voor zover de orde daardoor niet wordt verstoord en de voortgang der stemming niet wordt belemmerd.
2. De kiezers verschijnen daar ongewapend, tenzij zij behoren tot de gewapende macht of een wapen bij zich hebben, dat behoort tot hun ambtskleding of bij de kleding, door hen met vergunning van het boven hen gesteld openbaar gezag gedragen.
3. De in het stemlokaal aanwezige kiezers kunnen bezwaren inbrengen, zo de stemming niet overeenkomstig de wettelijke voorschriften geschiedt.
4. De bezwaren worden in het proces-verbaal van de zitting van het stembureau vermeld.

Artikel 83

1. De voorzitter is belast met de handhaving van de orde in het stemlokaal.
2. Niet dan op de dag der stemming gedane vordering en alleen tot bedwang van wanorde, mag enige gewapende macht in het stemlokaal of zijn toegangen worden geplaatst. De burgerlijke en militaire autoriteiten zijn gehouden aan daartoe door de voorzitter van het stembureau gedane vordering te voldoen.

Artikel 84¹

1. Bevindt het stembureau, dat wanorde in het stemlokaal of zijn toegangen de behoorlijke voortgang der stemming onmogelijk maakt, dan wordt dit door de voorzitter verklaard. De stemming kan daarop aanstonds geschorst en tot de volgende dag des voormiddags acht uur verdaagd worden.
2. De sleuf van de stembus wordt onmiddellijk in tegenwoordigheid van de in het stemlokaal aanwezige kiezers gesloten, waarna de stembus wordt verzegeld.

1. Gewijzigd bij Eilv. van 13 maart 2003 (A.B. 2003, no. 18)

3. Indien een stemmachine wordt gebezigd dan wel de stemmachine onbruikbaar blijkt te zijn wordt het afgesloten of vergrendeld en is het eerste lid van overeenkomstige toepassing.
4. Aan de deur van het stemlokaal wordt een kennisgeving bevestigd dat de stemming is geschorst tot de volgende dag des voormiddags acht uur.
5. Wanneer een stemmachine onbruikbaar blijkt te zijn of wordt gedurende de stemming is het eerste lid van overeenkomstige toepassing.
6. Indien het vijfde lid toepassing heeft gevonden worden de reeds uitgebrachte stemmen van de onbruikbaar verklaarde stemmachine samen geteld met de uitgebrachte stemmen van de vervangende stemmachine.

Artikel 84A ¹

1. Indien door onvoorziene omstandigheden de stemming in meerdere stemdistricten onmogelijk wordt gemaakt of geen normale doorgang kan vinden, dan wordt dit door de voorzitter van het hoofdstembureau verklaard. De verkiezing wordt dan uitgesteld tot een nader door het bestuurscollege te bepalen datum.
2. De leden 2 en 3 van artikel 84 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 85

1. Vervolgens worden in afzonderlijke, te verzegelen pakken gesloten:
 - a. de sleutels waarmede de stembus of stemmachine is afgesloten;
 - b. de niet gebruikte stembiljetten;
 - c. de teruggegeven en onbruikbaar gemaakte stembiljetten;
 - d. de ingeleverde oproepingskaarten;
 - e. het afschrift van of uittreksel uit het kiezersregister.
2. Van de geschorste zitting wordt proces-verbaal opmaakt, waarin van de in het eerste lid bedoelde verrichtingen tevens melding wordt gemaakt.
3. De vorm en de inrichting van dit proces-verbaal wordt geregeld bij eilandsbesluit, houdende algemene maatregelen.

1. Gewijzigd bij Eilv. van 11 maart 1999 (A.B. 1999, no. 19)

Artikel 86¹

1. De voorzitter zendt ten spoedigste bericht van de schorsing der stemming aan de gezaghebber.
2. Onmiddellijk na ondertekening van het proces-verbaal wordt dit met de stembus dan wel de stemmachine en de verzegelde pakken door de voorzitter aan de gezaghebber ter bewaring overgegeven.
3. Op de dag waarop de stemming wordt hervat stelt de gezaghebber tijdig vóór de aanvang der stemming de ingevolge het vorige lid aan hem overgegeven stembus dan wel de stemmachine en pakken ter beschikking van het stembureau.
4. Tijdig vóór de aanvang van de hervatte stemming opent het stembureau de pakken en stelt het aantal biljetten opnieuw vast.
5. Voor deze stemming worden andere stembussen gebezigd.
6. Indien de stemming tot de volgende dag wordt geschorst wordt deze hervat des voormiddags acht uur en voortgezet tot des namiddags zeven uur.

Artikel 87

1. Zodra de voor de stemming bepaalde tijd verstreken is, wordt dit door de voorzitter aangekondigd en worden alleen de op het ogenblik dezer aankondiging in of aan de deur van het stemlokaal aanwezige kiezers nog tot de stemming toegelaten. Nadat de laatste dezer kiezers heeft gestemd, wordt de sleuf van de stembus gesloten.
2. Indien een stemmachine wordt gebezigd, wordt alsdan door de voorzitter de knop of hefboom, door middel waarvan de machine voor het gebruik door de kiezer in gereedheid wordt gebracht, afgesloten of vergrendeld.

1. Gewijzigd bij Eilv. van 11 maart 1999 (A.B. 1999, no. 19)

2. Gewijzigd bij Eilv. van 13 maart 2003 (A.B. 2003, no. 18)

3. Onmiddellijk nadat de stemming is geëindigd, stelt het stembureau vast:
 - a. het aantal kiezers, dat zich heeft aangemeld;
 - b. het aantal uitgereikte stembiljetten;
 - c. het aantal in de stembus gestoken stembiljetten;
 - d. het aantal kiezers, dat geweigerd heeft een stembiljet in ontvangst te nemen;
 - e. het aantal teruggegeven en onbruikbaar gemaakte stembiljetten;
 - f. het aantal niet gebruikte stembiljetten.
4. Indien een stemmachine wordt gebezigd, stelt het stembureau onverwijld vast:
 - a. het aantal kiezers, dat zich heeft aangemeld;
 - b. het aantal kiezers, dat gebruik heeft gemaakt van de stemmachine;
 - c. het aantal kiezers, dat het gebruik van de stemmachine heeft geweigerd.
5. De aantallen, bedoeld in het derde dan wel in het vierde lid, worden door de voorzitter aan de aanwezige kiezers bekendgemaakt.

Artikel 88¹

1. Door het stembureau wordt vervolgens op het afschrift van of uittreksel uit het kiezersregister het aantal daarop gestelde parafen vermeld en gemaarmerkt. Dit afschrift of uittreksel wordt in een afzonderlijk te verzegelen pak gesloten.
2. Tenslotte worden op overeenkomstige wijze ingepakt:
 - a. de niet gebruikte stembiljetten;
 - b. de teruggegeven en onbruikbaar gemaakte stembiljetten;
 - c. de ingeleverde oproepingskaarten.
3. Indien een stemmachine wordt gebezigd, wordt nadat overeenkomstig het eerste en tweede lid, onder c, is gehandeld, de stemmachine afgesloten en afgegrendeld.

¹ Gewijzigd bij Eilv. van 13 maart 2003 (A.B. 2003, no. 18)

Artikel 89

1. Onmiddellijk na de in het vorig artikel voorgeschreven verzegeling wordt de stembus geopend.
2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid kan het stembureau tussen de verzegeling en de opening der stembus een tijdruimte laten van ten hoogste een uur, mits het stemlokaal niet verlatende en de stembus onder zijn toezicht houdende.
3. Indien van deze bevoegdheid gebruik is gemaakt, wordt hiervan en van het voldoen aan de daarvoor gestelde voorwaarde aantekening gehouden in het proces-verbaal der stemming.

Artikel 90

De stembiljetten worden doorengemengd, geteld en hun aantal wordt vergeleken met het getal der kiezers, die aan de stemming hebben deelgenomen.

Artikel 91

1. De leden van het stembureau openen de stembiljetten en voegen deze lijstgewijze bijeen. Zij kunnen zich bij deze werkzaamheden doen bijstaan door de plaatsvervangende leden.
2. Vervolgens doet de voorzitter lijstgewijze ten aanzien van elk stembiljet mededeling van de naam van de kandidaat op wie een stem is uitgebracht.
3. De beide andere leden houden aantekening van iedere uitgebrachte stem, nadat de oudste van hen het stembiljet heeft gezien.

Artikel 92

Het stembureau stelt ten aanzien van iedere lijst vast:

- a. het aantal der op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen;
- b. de som van de aantallen stemmen bedoeld onder a.

Artikel 93

1. Van onwaarde zijn andere stembiljetten dan die, welke volgens deze eilandsverordening en de tot haar uitvoering gegeven voorschriften mogen worden gebruikt.
2. Voorts zijn van onwaarde de stembiljetten:
 - a. waarop in geen stemvak het witte stipje rood is gemaakt;
 - b. waarop in meer dan één stemvak het witte stipje rood is gemaakt;
 - c. waarop de kiezer zijn stem heeft uitgebracht anders dan met rood potlood;
 - d. waarop bijvoegingen zijn geplaatst of die een aanduiding van de kiezer bevatten;
 - e. welke niet zijn voorzien van de voorgescreven handtekening.
4. Onder bijvoegingen worden niet begrepen punten, strepen, vlakken, nagel-indrukken, vouwen, scheuren, gaten en vlekken.
5. Het ten dele rood maken van het witte stipje in het stemvak vóór de naam van een kandidaat wordt met het rood maken ervan gelijkgesteld, indien dit kennelijk met de bedoeling van de kiezer overeenstemt; het wordt geacht niet te zijn geschied, indien zulks kennelijk niet het geval is.

Artikel 94

1. Het stembureau beslist met in achtneming van het vorige artikel, over de waarde van het stembiljet terstond nadat de voorzitter daarvan inzage heeft genomen.
2. De voorzitter maakt de reden van ongeldigverklaring en van twijfel over de geldigheid alsmede de beslissing daaromtrent onmiddellijk bekend.
3. De beide andere leden houden aantekening van elk geldig verklaard stembiljet.
4. Indien één der in het lokaal aanwezige kiezers dit verlangt, moet het biljet worden vertoond. De kiezers kunnen bezwaren tegen de genomen beslissing inbrengen.

Artikel 95

1. Terstond nadat de stemmen zijn opgenomen, maakt de voorzitter ten aanzien van iedere lijst bekend zowel het aantal der op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen, als het gezamenlijk aantal uitgebrachte stemmen. Door de in de lokaal aanwezige kiezers kunnen bezwaren worden ingebracht.
2. Vervolgens worden de van onwaarde verklaarde stembiljetten in een te verzegelen pak gesloten. Op dit pak worden vermeld het nummer van het stembedict en het aantal stembiljetten dat het pak inhoudt.
3. Daarop worden de geldige stembiljetten, lijstgewijze gerangschikt, in een of meer te verzegelen pakken gesloten.
4. Op ieder pak in het vorige lid bedoeld worden vermeld het nummer van het stembedict en het aantal stembiljetten dat het pak inhoudt alsmede, indien de biljetten in meer dan een pak worden ingesloten, de nummers van de lijsten op welke de ingesloten biljetten betrekking hebben.

Artikel 96'

1. Indien een stemmachine wordt gebezigd, doet de voorzitter na de in artikel 88 voorgeschreven verzegeling, lijstgewijs mededeling van het aantal der op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen.
2. Het stembureau stelt ten aanzien van iedere lijst vast de som van de aantallen stemmen uitgebracht op de op die lijst voorkomende kandidaten. De voorzitter doet hiervan mededeling. Door de in de lokaal aanwezige kiezers kunnen bezwaren worden ingebracht.
3. De sleutel wordt in een te verzegelen enveloppe gesloten.

1. Gewijzigd bij Eilv. van 13 maart 2003 (A.B.2003, no. 18)

Artikel 97

1. Nadat alle werkzaamheden, in het vorige artikel vermeld, zijn beëindigd, wordt aanstonds proces-verbaal in tweevoud opgemaakt van de stemming en van de stemopneming. Alle ingebrachte bezwaren worden in het proces-verbaal vermeld.
2. Het proces-verbaal wordt door alle leden van het stembureau getekend.

Artikel 98'

Het proces-verbaal, de stemmachines en de verzegelde pakken als bedoeld in de artikelen 88, 95 en 96 worden door de voorzitter of een door deze aan te wijzen lid van het stembureau naar de voorzitter van het hoofdstembureau overgebracht.

VII. De vaststelling van de uitslag der verkiezing

Artikel 99

1. Het hoofdstembureau houdt op de vijfde dag na die der stemming des voormiddags te tien uur een zitting.
2. Gedurende de tijd dat het hoofdstembureau zitting houdt zijn de kiezers bevoegd in de voor het publiek bestemde ruimte van het zittingslokaal te vertoeven, voor zover de orde daardoor niet wordt verstoord en de voortgang der werkzaamheden niet wordt belemmerd.
3. De kiezers verschijnen daar ongewapend, tenzij zij behoren tot de gewapende macht of een wapen bij zich hebben, dat behoort tot hun ambtskleding of bij de kleding, door hen met vergunning van het boven hen gesteld openbaar gezag gedragen.

1. Gewijzigd bij Eilv. van 13 maart 2003 (A.B. 2003, no. 18)

Artikel 100

1. De voorzitter is belast met de handhaving van de orde in het zittingslokaal.
2. Niet dan op zijn op de dag der zitting gedane vordering en alleen tot bedwang van wanorde mag enige gewapende macht in het zittingslokaal of zijn toegangen worden geplaatst. De burgerlijke en militaire autoriteiten zijn gehouden aan een daartoe door de voorzitter van het hoofdstembureau gedane vordering te voldoen.

Artikel 101

1. Het hoofdstembureau kan op de in artikel 99 genoemde zitting hetzij ambtshalve, hetzij naar aanleiding van een met opgave van redenen gedaan verzoek van één of meer kiezers een nieuwe opneming van stembiljetten zowel uit alle als uit één of meer stemdistricten bevelen.
2. Het hoofdstembureau gaat alsdan onmiddellijk tot deze opneming over. Het is bevoegd daartoe de verzegelde pakken te openen en de inhoud te vergelijken met de processen-verbaal der stembureaus.
3. Bij deze opneming zijn de artikelen 87 tot en met 97 voor zoveel nodig van overeenkomstige toepassing.

Artikel 102

1. Het hoofdstembureau stelt ten aanzien van iedere lijst vast:
 - a. het aantal der op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen;
 - b. de som van de aantallen stemmen, bedoeld onder a.Deze som wordt stemcijfer genoemd.
2. De voorzitter maakt de aldus verkregen uitkomsten bekend.
3. Door de in het lokaal aanwezige kiezers kunnen bezwaren worden ingebracht.

Artikel 103

1. Nadat alle werkzaamheden zijn beëindigd, wordt daarvan aanstonds proces-verbaal opgemaakt. Alle ingebrachte bezwaren worden in het proces-verbaal vermeld.
2. Het proces-verbaal wordt door alle ter zitting aanwezige leden van het hoofdstembureau getekend.

Artikel 104¹

1. De voorzitter doet terstond het proces-verbaal der zitting van het hoofdstembureau ten burele van het bevolkingsregister voor een ieder ter inzage nederleggen.
2. Hij vernietigt, nadat het hoofdstembureau de uitslag der verkiezing heeft vastgesteld en over de toelating der gekozenen is beslist, de verzegelde pakken.
3. Na afloop van de tijd waarvoor de verkiezing is geschied, vernietigt hij desgewenst de processen-verbaal der stembureaus.
4. Van de vernietiging ingevolge beide voorgaande leden wordt proces-verbaal opgemaakt.

Artikel 105¹

1. De verzegeling, in de artikelen 84, 85, 88 en 95 voorgeschreven, geschiedt met als zegel het wapen van het eilandgebied Curaçao.
2. Bij verzegeling van de stembus wordt het bedoelde zegel afgedrukt op een stuk stevig band, hetwelk na toedrukken van de sleuf van de stembus, hier overgelegd en door de oogjes der bus getrokken zijnde, met de einden op het deksel, door het bedoelde zegel bevestigd wordt. Onder het band, ter plaatse waar het zegel moet worden afgedrukt, wordt een stukje papier gelegd.

1. Gewijzigd bij Eilv. van 11 maart 1999 (A.B. 1999, no. 19)

Artikel 106

1. Indien op de kandidatenlijst of lijsten evenveel kandidaten voorkomen als plaatsen te vervullen zijn, verklaart het hoofdstembureau alle kandidaten gekozen, zodra de termijn van beroep, bepaald in artikel 27 eerste lid, is verstreken of, in geval van beroep, zodra de beslissing van de rechter ingevolge artikel 29, tweede lid aan het hoofdstembureau is medegedeeld.
2. Is slechts één lijst ingeleverd of is tengevolge van het ongeldig verklaren van kandidatenlijsten slechts één geldige lijst overgebleven en komen daarop meer kandidaten voor dan plaatsen te vervullen zijn, dan verklaart het hoofdstembureau, zodra de in het eerste lid bedoelde termijn is verstreken of de daar bedoelde beslissing aan het hoofdstembureau is medegedeeld, zoveel van de kandidaten gekozen, in de volgorde, waarin zij op de lijst voorkomen, als plaatsen te vervullen zijn.
3. Indien geen kandidatenlijsten zijn ingeleverd of op de ingeleverde kandidatenlijsten minder kandidaten voorkomen dan plaatsen te vervullen zijn, verklaart het hoofdstembureau, zodra de tijd voor de indiening van de kandidatenlijsten is verstreken, dat niemand is gekozen.
4. Indien, tengevolge van het ongeldig verklaren van lijsten of het daarvan schrappen van kandidaten, geen geldige lijst overblijft, of op de geldige lijst(en) (te zamen) minder kandidaten voorkomen dan plaatsen te vervullen zijn, verklaart het hoofdstembureau, zodra de in het eerste lid bedoeld termijn is verstreken of de daar bedoelde beslissing aan het hoofdstembureau is medegedeeld, dat niemand is gekozen.
5. Het hoofdstembureau maakt van een en ander onmiddellijk proces-verbaal op, dat wordt openbaar gemaakt door nederlegging ter inzage voor een ieder ten burele van het bevolkingsregister. Van de nederlegging van het proces-verbaal geschiedt tegelijk openbare kennisgeving. De artikelen 120 en 121 zijn van overeenkomstige toepassing.
6. In de gevallen, bedoeld in het derde en het vierde lid heeft op de veertiende dag na de dagtekening van het proces-verbaal, vermeldende dat niemand is gekozen, opnieuw kandidaatstelling plaats.

Artikel 107

Zo spoedig mogelijk na de in artikel 99 bedoelde zitting stelt het hoofdstembureau de uitslag der verkiezing bij besluit vast.

Artikel 108

1. Het hoofdstembureau deelt de som der stemcijfers van alle lijsten door het aantal te vervullen plaatsen.
2. Het aldus verkregen quotiënt wordt kiesdeler genoemd.
3. Even zovele malen als de kiesdeler is begrepen in het stemcijfer ener lijst, wordt aan die lijst een der te vervullen plaatsen toegekend.

Artikel 109'

1. Van de plaatsen welke na toepassing van artikel 108 nog te vervullen zijn, wordt achtereenvolgens telkens een toegekend aan de lijst, welke na toekenning der plaats het grootste gemiddelde aantal stemmen per toegekende plaats zou aanwijzen. Indien gemiddelden gelijk zijn, beslist het lot.
2. Bij deze toekenning komen niet in aanmerking lijsten, waarvan het stemcijfer lager is dan de kiesdeler.
3. Indien aan een lijst één of meer plaatsen zouden moeten worden toegekend boven het aantal harer kandidaten, worden de overblijvende plaats of plaatsen aan één of meer der andere lijsten toegekend, door voortzetting van de toepassing van het eerste lid van dit artikel.
4. In afwijking van het tweede lid, komen ingeval geen van de lijsten de kiesdeler heeft behaald, in aanmerking voor toekenning alleen lijsten, waarvan het stemcijfer tenminste 75 percent van de kiesdeler is. Indien het stemcijfer van elke lijst minder is dan 75 percent van de kiesdeler, komen voor toekenning alleen in aanmerking de lijsten, waarvan het stemcijfer hoger is dan 50% van de kiesdeler.

Artikel 110

1. Het hoofdstembureau deelt het stemcijfer der lijst door het aantal aan de lijst toegekende plaatsen.
2. Het aldus verkregen quotiënt wordt lijstkiesdeler genoemd.

1. Gewijzigd bij Eilv. van 11 maart 1999 (A.B. 1999, no. 19)

Artikel 111

1. Ter vervulling van de aan iedere lijst toegekende plaatsen zijn gekozen de kandidaten der lijst, die een aantal stemmen hebben verkregen gelijk aan de lijstkiesdeler.
2. Ter bepaling van het aantal stemmen, door ieder van de op een lijst geplaatste kandidaten verkregen, worden eerst de stemmen, die boven het aan de lijstkiesdeler gelijk aantal op een kandidaat of kandidaten der lijst zijn uitgebracht, overgedragen op de kandidaten der lijst, op wie een aantal stemmen kleiner dan de lijstkiesdeler of geen stem is uitgebracht, in die voege, dat voor zover het aantal over te dragen stemmen dit toelaat, aan ieder van deze kandidaten in de volgorde waarin zij op de lijst voorkomen, zoveel van die stemmen worden toegekend als het aantal der op hen uitgebrachte stemmen minder bedraagt dan de lijstkiesdeler. Overgedragen stemmen worden geacht uitgebracht te zijn op de kandidaat op wie zij overgedragen zijn.

Artikel 112

1. Hebben minder kandidaten ener lijst dan plaatsen aan die lijst zijn toegekend het aantal stemmen gelijk aan de lijstkiesdeler verkregen, dan zijn, ter vervulling van de overblijvende plaatsen, diegenen van de overige kandidaten der lijst gekozen, die de meeste stemmen hebben verkregen, voor zover die kandidaten een aantal stemmen hebben verkregen groter dan de helft van de lijstdeler.
2. Hebben minder kandidaten dan aldus plaatsen zijn te vervullen een aantal stemmen verkregen groter dan de helft van de lijstkiesdeler, dan worden de alsnog te vervullen plaatsen toegekend aan de in de volgorde hoogst geplaatste nog niet gekozen kandidaten der lijst.

Artikel 113

1. Heeft geen enkele kandidaat ener lijst het aantal stemmen gelijk aan de lijstkiesdeler verkregen, dan zijn, ter vervulling van de aan die lijst toegekende plaatsen, diegenen van de kandidaten der lijst gekozen, die de meeste stemmen hebben verkregen, voor zover die kandidaten een aantal stemmen hebben verkregen groter dan de helft van de lijstkiesdeler.
2. Hebben minder kandidaten dan plaatsen zijn te vervullen een aantal stemmen verkregen groter dan de helft van de lijstkiesdeler, dan worden de alsnog te vervullen plaatsen toegekend aan de in de volgorde hoogst geplaatste nog niet gekozen kandidaten der lijst.

Artikel 114

Voor zover kandidaten een gelijk aantal stemmen verkregen, beslist de volgorde der lijst.

Artikel 115

Blijkt bij de vaststelling van de uitslag der verkiezing een kandidaat overleden, dan wordt zijn naam buiten rekening gelaten.

Artikel 116

1. Het hoofdstembureau rangschikt ten aanzien van iedere lijst de daarop voorkomende kandidaten in zodanige volgorde, dat bovenaan komen te staan de kandidaten, die het aantal stemmen vereist om gekozen te zijn hebben verkregen, in de volgorde van de lijst.
2. Vervolgens worden de kandidaten, die niet het aantal stemmen vereist om gekozen te zijn hebben verkregen, zodanig gerangschikt, dat eerst komen, in de volgorde van het door ieder van hen verkregen aantal stemmen, de kandidaten, die een aantal stemmen verkregen groter dan de helft van de lijstkiesdeler, en daarna de overige in de volgorde van de lijst.
3. Voor zover de kandidaten een gelijk aantal stemmen hebben verkregen, beslist de volgorde der lijst.

Artikelen 117 en 118 (vervallen)¹

Artikel 119

De voorzitter van het hoofdstembureau maakt de uitslag der verkiezing zo spoedig mogelijk bekend in een zitting, ten aanzien waarvan van toepassing zijn de artikelen 99, tweede en derde lid, 100, 102, derde lid en 103.

1. Gewijzigd bij Eilv. van 11 maart 1999 (A.B. 1999, no. 19)

Artikel 120'

Het besluit waarbij de uitslag der verkiezing is vastgesteld, wordt openbaar gemaakt door opneming in het blad waarin van overheidswege de officiële berichten worden geplaatst, en neerlegging ter inzage voor een ieder ten burele van het bevolkingsregister. Van deze nederlegging geschiedt tegelijk openbare kennisgeving.

Artikel 121

De voorzitter van het hoofdstembureau doet afschriften van de navolgende stukken toekomen aan het vertegenwoordigend lichaam, waarvoor de verkiezing heeft plaats gevonden:

- a. de processen-verbaal van de zittingen der stembureaus;
- b. het proces-verbaal van de zitting van het hoofdstembureau als bedoeld in artikel 103;
- c. het proces-verbaal van de zitting van het hoofdstembureau als bedoeld in artikel 106;
- d. het besluit van het hoofdstembureau als bedoeld in artikel 107;
- e. het proces-verbaal van de zitting van het hoofdstembureau als bedoeld in artikel 119.

VIII. Het onderzoek der geloofsbrieven en de toelating der gekozen verklaarden

Artikel 122

1. De voorzitter van het hoofdstembureau geeft de gekozene kennis van zijn verkiezing bij een door hem ondertekende brief, welke in tweevoud binnen drie dagen na de vaststelling van de uitslag der verkiezing of na de gekozenverklaring aangetekend wordt toegezonden of tegen gedagtekend ontvangstbewijs wordt uitgereikt. De brief wordt toegezonden aan het adres van de gekozene, vermeld bij de kandidaatstelling, of, zo de gekozene daarna een ander adres heeft opgegeven, aan dat adres.
2. Kennisgeving naar een plaats gelegen buiten het eiland waar het hoofdstembureau is gevestigd, geschiedt telegrafisch.

1. Gewijzigd bij Eilv. van 11 maart 1999 (A.B. 1999, no. 19)

Artikel 123¹

1. De gekozene geeft binnen vijf dagen na het bekomen van de kennisgeving een gedagtekend bewijs van ontvangst daarvan af.
2. Binnen twee weken na de dagtekening van de kennisgeving van verkiezing moet bij de voorzitter van het hoofdstembureau bij brief of telegrafisch mededeling zijn ontvangen of gekozene de verkiezing aanneemt. Is binnen de tijd de mededeling niet ontvangen, dan wordt hij geacht de verkiezing niet aan te nemen. Van het niet aannemen van de verkiezing wordt door de voorzitter mededeling gedaan aan de eilandsraad.
3. De voorzitter geeft van de ontvangst van de mededeling van aanneming der verkiezing onverwijld bericht aan de gekozene en aan de eilandsraad.² Het bericht aan de gekozene wordt in tweevoud gezonden.
4. Dit bericht en de kennisgeving voorgeschreven in het vorige artikel, strekken de gekozene tot geloofsbrief.

Artikel 124¹

1. De geloofsbrief moet door de gekozene binnen drie weken na de dagtekening van de kennisgeving van verkiezing bij de eilandsraad worden ingezonden.
2. Is de geloofsbrief niet binnen de in het vorige lid bepaalde termijn ingezonden, dan wordt de plaats geacht op de eerste dag na afloop van die termijn opnieuw te zijn opengevallen. De voorzitter van de eilandsraad geeft hiervan onverwijld kennis aan het hoofdstembureau.

Artikel 125¹

1. De gekozene legt tegelijkertijd met de geloofsbrief aan de eilandsraad over een door hem ondertekende verklaring, vermeldende alle openbare betrekkingen die hij bekleedt en alle betrekkingen in dienst van het eilandgebied, die hij en zijn echtgenote bekleden.
2. Indien de gekozene niet reeds eerder als lid van de eilandsraad is toegelaten, legt hij tevens over een uittreksel uit het geboorteregister of bij gemis daarvan, een akte van bekendheid, waaruit datum en plaats van zijn geboorte blijken.
3. De gezaghebber legt aan de eilandsraad over een door hem ondertekende verklaring, getuigende, dat de gekozene ingezetene is van het eilandgebied.

1. Gewijzigd bij Eilv. van 11 maart 1999 (A.B. 1999, no. 19)

2. Gewijzigd bij Eilv. van 13 maart 2003 (A.B. 2003, no. 18)

Artikel 126¹

1. De eilandsraad onderzoekt de geloofsbrieven en beslist de geschillen welke aangaande die geloofsbrieven of de verkiezing rijzen.
2. Het onderzoek der geloofsbrieven strekt zich niet uit tot de geldigheid van de lijsten, zoals zij door het hoofdstembureau zijn openbaar gemaakt.
3. Het onderzoek van de geloofsbrief van hem, die gekozen verklaard is ingevolge het bepaalde bij artikel 134, strekt zich niet tot punten, rakende de geldigheid der stemming.

Artikel 127

De ongeldigheid van de stemming in één of meer stemdistricten of een onjuistheid in de vaststelling van de uitslag der verkiezing staat niet in de weg aan de toelating van de leden, op wier verkiezing de ongeldigheid of onjuistheid geen invloed kan hebben gehad, en, in geval van ongeldigheid van stemming, de nieuwe stemming geen invloed kan hebben.

Artikel 128¹

1. Indien de eilandsraad besluit tot niet toelating van één of meer gekozenen wegens de ongeldigheid van de stemming in één of meer stemdistricten, geeft de voorzitter daarvan onverwijld kennis aan het bestuurscollege.
2. Binnen een maand, nadat deze kennisgeving is ontvangen, vindt in de in het vorige lid bedoelde stemdistricten een nieuwe stemming plaats en wordt de uitslag der verkiezing opnieuw vastgesteld.
3. Bij deze vaststelling blijft hij, die reeds als lid van de eilandsraad is toegelaten, gekozen verklaard, ook indien mocht blijken, dat dit ten onrechte is geschied. Tegenover hem valt dan af de kandidaat, die, in dien de toegelatene niet gekozen ware verklaard, gekozen zou zijn.

1. Gewijzigd bij Eilv. van 11 maart 1999 (A.B. 1999, no. 19)

Artikel 129

1. Aan de in het vorig artikel bedoelde stemming zijn die kiezers bevoegd deel te nemen wier namen voorkomen in het afschrift van of uittreksel uit het kiezersregister, bedoeld in het eerste lid onder a van artikel 63.
2. Het in het vorige lid bepaalde is niet van toepassing ten aanzien van de kiezers, die, hoewel voorkomende op het in dat lid bedoelde afschrift of uittreksel, niet aan de ongelding verklaarde stemming hebben deelgenomen.

Artikel 130¹

Indien de eilandsraad, waarvoor de verkiezing heeft plaats gevonden, heeft besloten om één of meer gekozenen wegens de onjuistheid van de vaststelling van de uitslag der verkiezing niet toe te laten, wordt daarvan door de voorzitter onverwijld kennis gegeven aan het hoofdstembureau.

Artikel 131

1. Binnen acht dagen, nadat de kennisgeving bedoeld in het vorig artikel is ontvangen, houdt het hoofdstembureau een voor de kiezers toegankelijke zitting en stelt met inachtneming van de in het vorige artikel bedoelde beslissing de uitslag van de verkiezing voor zover nodig opnieuw vast.
2. Het onderzoek van de geloofsbrief van de aldus nieuw gekozen verklaarde strekt zich niet uit tot punten, rakende de geldigheid van de stemming.
3. De artikelen 104, eerste lid, 119 tot en met 121 vinden overeenkomstige toepassing.

Artikel 132¹

Indien de eilandsraad, waarvoor de verkiezing heeft plaats gevonden, heeft besloten de gekozene niet als lid toe te laten, op grond, dat deze niet voldoet aan de vereisten voor het lidmaatschap of dat hij een met het lidmaatschap onverenigbare betrekking bekleedt, wordt daarvan door de voorzitter onverwijld kennis gegeven aan het hoofdstembureau.

1. Gewijzigd bij Eilv. van 11 maart 1999 (A.B. 1999, no. 19)

Artikel 133

Voor zover betreft de verkiezing van de leden van de eilandsraad vindt het in de artikelen 128, 130 en 132 bepaalde eerst toepassing, wanneer het besluit van de eilandsraad onherroepelijk is geworden.

Artikel 134

Wanneer de gekozene zijn verkiezing niet aanneemt of wanneer overigens, anders dan bij de vaststelling van de uitslag van een verkiezing, in een opengevallen of open te vallen plaats moet worden voorzien, verklaart de voorzitter van het hoofdstembureau bij een door hem met redenen omkleed besluit binnen acht dagen nadat dit te zijner kennis is gekomen, gekozen de kandidaat, die voorkomt op de lijst, waarop hij wiens plaats is opengevallen of zal openvallen is gekozen en die in de volgorde, bedoeld in artikel 116 of artikel 118 het hoogste op de lijst is geplaatst, of, indien artikel 106 toepassing heeft gevonden, naar de volgorde der kandidaten op de lijst, voor verkiezing in aanmerking komt.

Artikel 135'

Bij toepassing van artikel 134 wordt buiten rekening gelaten de kandidaat:

- a. die is overleden;
- b. wiens vacature vervuld wordt;
- c. die in de vacature gekozen is verklaard, maar schriftelijk verklaard heeft of ingevolge het tweede lid artikel 123 geacht wordt de verkiezing niet aan te nemen;
- d. die lid is van de eilandsraad of als zodanig gekozen is verklaard, terwijl over zijn toelating als lid nog niet is beslist;
- e. van wie door de voorzitter van het hoofdstembureau een schriftelijke verklaring is ontvangen, dat hij voor verkiezing niet in aanmerking wenst te komen.

Artikel 136

Indien ook de kandidaat die gekozen verklaard is in de plaats van hem die zijn verkiezing niet heeft aangenomen de verkiezing niet aanneemt, wordt mede buiten rekening gelaten de naam van de eerstgekozen kandidaat, en, bij verdere toepassing van het voorgaande artikelen, bovendien de naam van iedere volgende gekozen kandidaat, die zijn verkiezing niet heeft aangenomen.

Artikel 137

Op het besluit tot verkiezing is het gestelde in de artikelen 120 en 121 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 138¹

1. Zodra blijkt, dat een lid van de eilandsraad een der vereisten van het lidmaatschap niet bezit of dat hij een met het lidmaatschap onverenigbare betrekking vervult, houdt hij op lid te zijn.
2. De voorzitter van de eilandsraad geeft hiervan onverwijld kennis aan de voorzitter van het hoofdstembureau.
3. Een overeenkomstige kennisgeving vindt plaats indien door het overlijden van een lid een plaats in de eilandsraad is opengevallen.

Artikel 139¹

Een lid van de eilandsraad, tot wiens toelating is besloten, kan te allen tijde zijn ontslag nemen. Hij bericht dit schriftelijk aan de eilandsraad. De voorzitter van de raad geeft hiervan onverwijld kennis aan de voorzitter van het hoofdstembureau.

Artikel 140 (vervalt)¹

Artikel 141

Wanneer een lid van de eilandsraad komt te verkeren in één van de gevallen, genoemd in het eerste lid van artikel 138, dan vindt artikel 14 van de Eilandenregeling Nederlandse Antillen toepassing.

Artikel 142

Wanneer een lid van de eilandsraad op grond van artikel 15 van de Eilandenregeling Nederlandse Antillen onherroepelijk van zijn lidmaatschap vervallen is verklaard, doet de voorzitter van de eilandsraad daarvan mededeling aan de voorzitter van het hoofdstembureau.

1. Gewijzigd bij Eilv. van 11 maart 1999 (A.B. 1999, no. 19)

Artikel 143¹

1. Indien de eilandsraad heeft besloten tot toelating van een gekozene, geeft hij daarvan onverwijld kennis aan:
 - a. de voorzitter van de eilandsraad;
 - b. de voorzitter van het hoofdstembureau;
 - c. de toegelatene.
2. De toegelatene dient binnen vier weken na de dagtekening van de kennisgeving, in het eerste lid bedoeld, aan de voorzitter van de eilandsraad het verzoek te doen tot afleggen van de eed (verklaring en belofte) als bedoeld in artikel 22 van de Eilandenregeling Nederlandse Antillen.
3. Voorzitter van de eilandsraad, aan wie het in het vorige lid bedoeld verzoek is gedaan, bepaalt de datum en het uur waarop de eed (verklaring en belofte) zal worden afgelegd en roept de toegelatene op om de eed (verklaring en belofte) af te leggen.
4. Indien de toegelatene het verzoek tot afleggen van de eed (verklaring en belofte) niet binnen de in het tweede lid bepaalde termijn heeft ingezonden of geen gehoor heeft gegeven aan de oproep om de eed (verklaring en belofte) te komen afleggen, wordt hiervan door of namens de voorzitter van de eilandsraad onverwijld kennis gegeven aan de eilandsraad en aan de voorzitter van het hoofdstembureau. De vacature, waarin de toegelatene gekozen is verklaard, wordt dan geacht op de eerste dag na afloop van de in het tweede lid bepaalde termijn opnieuw te zijn opengevallen.
5. Het bepaalde in het vierde lid is niet van toepassing ten aanzien van de toegelatene die wegens lichamelijke gesteldheid niet in staat is de eed (verklaring en belofte) af te leggen, een en ander ter beoordeling van de voorzitter van de eilandsraad.

IX. Strafbepalingen

Artikel 144

Hij die een stembiljet of een ondersteuningsbiljet namaakt of vervalst met het oogmerk om dit stembiljet of ondersteuningsbiljet als echt en onvervalst te gebruiken of door anderen te doen gebruiken wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren.

1. Gewijzigd bij Eilv. van 11 maart 1999 (A.B. 1999, no. 19)

Artikel 145

Hij die opzettelijk als echt en onvervalst gebruikt of door anderen doet gebruiken een stembiljet of een ondersteuningsbiljet, dat hij zelf heeft nagemaakt of vervalst of waarvan de valsheid of vervalsing hem, toen hij dit ontving, bekend was, of dit met het oogmerk om het als echt en onvervalst te gebruiken of door anderen te doen gebruiken, in voorraad heeft, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren.

Artikel 146

Hij die een stembiljet of een ondersteuningsbiljet voorhanden heeft met het oogmerk om dit wederrechtelijk te gebruiken, of door anderen te doen gebruiken, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren.

Artikel 147

Bij veroordeling wegens een der in de artikelen 144, 145 en 146 omschreven misdrijven worden:

- het stembiljet of een ondersteuningsbiljet;
 - het valse of vervalste stembiljet of ondersteuningsbiljet;
 - de stoffen of voorwerpen, uit hun aard bestemd tot het namaken of vervalsen van het stembiljet of ondersteuningsbiljet;
- voor zover daarmee het misdrijf is gepleegd of zij het voorwerp daarvan hebben uitgemaakt, verbeurd verklaard, ook indien zij niet aan de veroordeelde toebehoren.

Artikel 148

Bij veroordeling wegens een der in de artikelen 144, 145 en 146 omschreven misdrijven kan ontzetting van de in het eerste lid van artikel 32 onder 1° tot en met 4° van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlands Antillen vermelde rechten worden uitgesproken.

Artikelen 149 en 150(vervallen)

Artikel 151

Met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van ten hoogste duizend gulden wordt gestraft hij, die een hem bij artikel 40 of 41 opgelegde verplichting niet nakomt.

Artikel 152

De voorzitter, de leden en de ter vervanging opgeroepen plaatsvervangende leden van het stembureau, die gedurende de zitting buiten noodzaak afwezig zijn, worden gestraft met een geldboete van ten hoogste honderd gulden.

Artikel 153

1. De kiezer, die niet voldoet aan de bij artikel 81 opgelegde verplichting tot teruggave van het stembiljet, wordt gestraft met een geldboete van ten hoogste driehonderd gulden of hechtenis van ten hoogste twaalf dagen.
2. De ondersteuner die niet voldoet aan de overeenkomstig artikel 81 opgelegde verplichting tot teruggave van het ondersteuningsbiljet wordt gestraft met een hechtenis van ten hoogste twaalf dagen of een geldboete van ten hoogste driehonderd gulden.

Artikel 154

De in de artikelen 151, 152 en 153 bedoelde strafbare feiten worden als overtredingen beschouwd.

X. Slot- en overgangsbepalingen

Artikel 155'

1. Wanneer de in deze eilandsverordening bepaalde verrichtingen op een zaterdag, op een zondag of op een met de zondag gelijkgestelde feestdag vallen, of de daarin gestelde termijnen op een zaterdag, op een zondag of op een met de zondag gelijkgestelde feestdag aflopen, treedt de eerstvolgende dag, geen zaterdag, zondag of met de zondag gelijkgestelde feestdag zijnde, daarvoor in de plaats, behoudens ten aanzien van het gestelde in artikel 17, tweede lid.
2. Voor zover de bepalingen van de tijd voor die verrichtingen aan het openbaar gezag is opgedragen, worden daarvoor geen zaterdagen, zondagen of met de zondag gelijkgestelde feestdagen aangewezen.
3. Met de zondag worden ten deze gelijkgesteld:
de nieuwjaarsdag, de goede vrijdag, de christelijke tweede paasdag, de hemelvaartsdag, de carnavalsmaandag, de dag waarop de verjaardag des Konings officieel wordt gevierd, de dag waarop de dag van de arbeid (1 mei) officieel wordt gevierd, de Koninkrijksdag (15 december).
de beide Kerstdagen en voorts iedere dag, die als zodanig bij landsbesluit wordt aangewezen.

1. Gewijzigd bij Eilv. van 11 maart 1999 (A.B. 1999, no. 19)

Artikel 156¹

Verzoekschriften, beslissingen, uitspraken, kennisgevingen en alle andere stukken ingevolge deze eilandsverordening opgemaakt of ingediend, zijn vrij van het recht van zegel en van andere rechten of heffingen, voor zover elders niet anders is bepaald.

Artikel 157¹

De vorm en de inrichting van de krachtens deze eilandsverordening op te maken processen-verbaal en de ingevolge de artikelen 107 en 134 op te maken besluiten worden vastgesteld bij eilandsbesluit, houdende algemene maatregelen.

Artikel 158²

1. Deze eilandsverordening kan worden aangehaald als “Kiesreglement Eilandsraad Curaçao”
2. Deze eilandsverordening treedt in werking met ingang van een nader bij eilandsbesluit te bepalen datum.
3. Met ingang van het in het vorige lid bedoelde tijdstip vervallen:
 - a. het Kiesreglement Staten (P.B. 1969, 90);
 - b. het Kiesreglement Eilandsraden Bonaire en Bovenwindse Eilanden (P.B. 1967, 28);
 - c. het Kiesreglement Eilandsraad Curaçao (A.B. 1967, 12) en
 - d. het Kiesreglement Eilandsraad Aruba (A.B. 1959, 1) zoals gewijzigd.

Gegeven te Willemstad, de 23 april 2003.

De Gezaghebber, a.i.
M. Ph. Liberia-Peters

De Secretaris,
B.Ph. Römer

Deze eilandsverordening is door mij afgekondigd op heden, de 23ste april 2003.

De Gezaghebber,
M.Ph. Liberia-Peters

1. Gewijzigd bij Eilv. van 11 maart 1999 (A.B. 1999, no. 19)

2. Gewijzigd bij Eilv. van 13 maart 2003 (A.B. 2003, no. 18)